[1963 ఎస్ సి ర్ (1) 991]

ఛోటాభాయ్ జేతాభాయ్ పటేల్ అండ్ కో

వర్సెస్

స్టేట్ ఆఫ్ ఉత్తరప్రదేశ్

(కపూర్, జె.ఎల్.దాస్, ఎస్.కె.సర్కార్, ఎ.కె.సుబ్బారావు, కె.హిదయతుల్లా, ఎం.అయ్యంగార్, ఎస్.రాజగోపాలముధోల్కర్, జె.ఆర్.)

అమ్మకం-పన్ను -చేతితో తయారు చేసిన బైరిస్ ను మినహాయిస్తూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్-మదింపు ఉత్తర్వుల చెల్లుబాటు-ఉత్తరప్రదేశ్ సేల్స్ ట్యాక్స్ యాక్ట్, 1948 (1948 యు.పి. 15) ఎస్. 4(1)(బి).

ఉత్తరప్రదేశ్ సేల్స్ ట్యాక్స్ యాక్ట్ 1943 ప్రకారం బిరిస్ లో రిజిస్టర్డ్ డీలర్ గా ఈ సంస్థ ఉంది. సేల్స్ టాక్స్ ఆఫీసర్ దీనిని ఏప్రిల్ 1, 1958 నుండి జూన్ 30, 1958 వరకు తాత్కాలికంగా అమ్మకపు పన్నుగా అంచనా వేశారు. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం పిటిషనర్లు హైకోర్టును ఆశ్రయించగా, పిటిషన్ ను కొట్టివేశారు. ఈ కోర్టుకు ప్రత్యేక సెలవుపై అప్పీల్ చేసి రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 కింద పిటిషన్ దాఖలు చేసింది. 1957 డిసెంబర్ 14న చట్టంలోని సెక్షన్ 4(1)(బి) కింద జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ ద్వారా చేనేత వస్త్రాలకు అమ్మకపు పన్ను నుంచి మినహాయింపు ఇచ్చారని, సేల్స్ ట్యాక్స్ ఆఫీసర్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను తప్పుగా అర్థం చేసుకున్నారని పేర్కొంది. 1957 డిసెంబర్ 13న వ్యాపారం ముగిసినప్పటి నుంచి వాటిపై విధించే అదనపు సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ డ్యూటీలను, ఆ వస్తువులపై చెల్లించే అదనపు సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ డ్యూటీలను, "సిగార్లను" కలిగి ఉన్న వస్తువుల తరగతులకు సంబంధించి 1957 డిసెంబర్ 14 నుండి పైన పేర్కొన్న చట్టం ప్రకారం డీలర్లు ఎటువంటి పన్ను చెల్లించరాదని నోటిఫికేషన్ లో పేర్కొన్నారు. సిగరెట్లు, బిరిస్టోబాకో ఏ రూపంలోనైనా x xxx".

ఉజ్జం బాయి వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ యుపి కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన మెజారిటీ తీర్పులో ఇచ్చిన కారణాల వల్ల రిట్ పిటిషన్ విఫలం కావలసిందేనని సుభా రావు, జె.

ఉజ్జం బాయి వి. 1959 నాటి స్టేట్ ఆఫ్ యు.పి., డబ్ల్యు.పి.నెం.79 దరఖాస్తు చేసుకుంది. నోటిఫికేషన్ ప్రకారం మినహాయింపు షరతులతో కూడినదని, అదనపు సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ డ్యూటీ విధించి చెల్లించిన వస్తువులకు మాత్రమే వర్తిస్తుందని పేర్కొంది. చేతితో తయారు చేసిన బీరిసాలపై సుంకం విధించకపోవడం, ఏదీ చెల్లించకపోవడంతో మినహాయింపు షరతు సంతృప్తి చెందలేదు. అందువల్ల సేల్స్ టాక్స్ ఆఫీసర్ నోటిఫికేషన్ ను సరిగ్గా అర్థం చేసుకున్నారు మరియు అతని ఉత్తర్వును సవరించారు.

ఒరిజినల్ జూరీడిక్షన్ : 195 ఆఫ్ 1959.

992

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 ప్రకారం ప్రాథమిక హక్కుల అమలుకు ముందుచూపుతో

సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 99 ఆఫ్ 1961.

అలహాబాద్ హైకోర్టు 1959 మే 14న ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వుల నుంచి 1959 సివిల్ రిట్ నెం.1384లో ప్రత్యేక సెలవు ద్వారా అప్పీల్ చేసుకోవాలి.

పిటిషనర్ల తరఫున ***జి.సి.మాథుర్***వాదనలు వినిపించారు(పేట్ నెం.195/59లో).

ఎం.సి.సెతల్వాడ్, అటార్నీ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా, జి.సి.మాథుర్ పిటిషనర్ల తరఫునవాదనలు వినిపించారు (సి.ఎ. నెం.99/61లో).

ప్రతివాదుల తరఫున వాదనలు వినిపించారు*భారత అదనపు సొలిసిటర్ జనరల్ ఎస్.ఎన్.సన్యాల్, సి.పి.లాల్* వాదనలు వినిపించారు.

1962, ఏప్రిల్ 10. ఈ క్రింది తీర్పులు వెలువరిచినది కపూర్, జె.

ఉత్తరప్రదేశ్ అమ్మకపు పన్ను చట్టం (1) ఆర్టికల్ 32 కింద దాఖలైన పిటిషన్ , (2) రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద అలహాబాద్ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వులపై దాఖలైన అప్పీలును ఈ తీర్పు పరిష్కరిస్తుంది.

ఈ రెండు విషయాల్లో తలెత్తే ప్రశ్నల్లో ఒకటి 1959 డబ్ల్యు.పి.నెం.79లో ఈ రోజు తీర్పు వెలువడింది.

ఈ రెండు విషయాలకు దారితీసే వాస్తవాలు ఇవి: అందువల్ల బైరిస్ విక్రయించే వ్యాపారాలను నిర్వహించే భాగస్వామ్య సంస్థ, దీని ప్రధాన కార్యాలయం నడియాడ్ (బాంబే స్టేట్) లో ఉన్నప్పటికీ, దీనికి యుపిలోని ఆగ్రాలో ఒక బ్రాంచ్ కార్యాలయం ఉంది, అక్కడ అది తయారు చేసిన బిరిస్లను తీసుకువచ్చి విక్రయిస్తారు. అందువల్ల ఈ సంస్థను యూపీ సెక్షన్ 8 కింద డీలర్గా రిజిస్టర్ చేశారు.

993

అమ్మకపు పన్ను చట్టం (చట్టం 15 ఆఫ్ 1948) కొన్ని వస్తువులపై అమ్మకపు పన్నుకు సంబంధించి మినహాయింపు ఇచ్చే నోటిఫికేషన్ ను 1957 డిసెంబర్ 14న జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ ద్వారా నోటిపై చేయబడింది, దీనిని ఈ తీర్పులో మరో చోట పొందుపరిచారు. 1959 ఫిబ్రవరి 27న ఆగ్రాలోని సేల్స్ టాక్స్ ఆఫీసర్ 1958 ఏప్రిల్ 1 నుంచి 1955 జూన్ 30 వరకు ఉన్న త్రైమాసికానికి అమ్మకం పన్ను మదింపుకు తాత్కాలిక ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. అలా మదింపు చేసిన పన్ను రూ.62,500. పిటిషనర్ సంస్థకు ఎలాంటి నోటీసులు ఇవ్వలేదని ఆరోపించారు. అదే రోజున డిమాండ్ నోటీసులు జారీ చేశారు. ఈ మదింపు ఉత్తర్వులపై న్యాయమూర్తి (అప్పీల్స్)కు అప్పీలు చేయగా, మదింపు చేసిన పన్ను వసూళ్లపై స్టే విధించాలని సేల్స్ ట్యాక్స్ కమిషనర్ కు దరఖాస్తు చేశారు. అందువల్ల 1959 ఏప్రిల్ 30వ తేదీలోగా పిటిషనర్ అంచనా వేసిన మొత్తంలో సగం జమచేస్తే, మిగిలిన మొత్తాన్ని తుది మదింపు వరకు నిలిపివేయాలని 1959 ఏప్రిల్ 28న కమిషనర్ ఆదేశించారు. 1959 ఏప్రిల్ 30న కంపెనీ అంచనా వేసిన పన్నులో సగం అంటే రూ.31,250 జమ చేసింది .

1959 ఏప్రిల్ 28న పిటిషనర్ సంస్థ రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం అసెస్ మెంట్ ఆర్డర్ ను, రెండో నోటీస్ ఆఫ్ డిమాండ్ కోసం, పన్ను వసూలు చేయకుండా పన్ను చెల్లింపుదారులను ఆదేశిస్తూ మాండమస్ రిట్ కోసం హైకోర్టును ఆశ్రయించింది. 1959 మే 14న ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల ద్వారా హైకోర్టు ఈ పిటిషన్ ను కొట్టివేసింది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 133(1)(ఓ) కింద ధ్రువీకరణ పత్రం కోసం దాఖలైన పిటిషన్ ను 1959 అక్టోబర్ 23న హిక్ కోర్టు తోసిపుచ్చగా, ఆర్టికల్ 226 కింద పిటిషన్ ను కొట్టివేస్తూ ఇచ్చిన ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా 1959 డిసెంబర్ 18న ఈ కోర్టు స్పెషల్ లీవ్ జారీ చేసింది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 కింద 1959 డిసెంబర్ 16న పిటిషనర్ సంస్థ కూడా పిటిషన్ దాఖలు చేసి, అక్కడ తీర్పును జారీ చేసింది. ఆర్టికల్ 226 కింద ప్రొసీడింగ్స్ లో హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును, ఆర్టికల్ 32 కింద దాఖలైన పిటిషన్ను ఈ కోర్టుకు పంపారు.

994

1957 డిసెంబర్ 13 నుంచి 1958 మార్చి 31 వరకు రిటర్నులు సమర్పించాలని పిటిషనర్ సంస్థకు 1959 సెప్టెంబర్ 29న సేల్స్ ట్యాక్స్ ఆఫీసర్ మరో నోటీసు జారీ చేశారు.జరిమానా ఎందుకు విధించకూడదో తెలియజేయాలని 1959 అక్టోబర్ లో సెక్షన్ 15(ఐ)(ఎ) కింద మరో నోటీసు జారీ చేశారు. ఈ పిటిషన్ గతంలో హైకోర్టులో దాఖలు కాలేదని, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 ప్రకారం పిటిషన్ లో సవాలు చేశారని తెలిపారు. 1959 నాటి డబ్ల్యు.పి నెం.79లో ఇచ్చిన కారణాలు ఈ పిటిషన్ లో పొందుపరిచారు. 32 పరుగులతో ఔటయ్యాడు.

పిటిషనర్ సంస్థ జడ్జ్ (అప్పీల్స్) ముందు దాఖలు చేసిన అప్పీలును కొట్టివేసి, ఆ ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా తీసుకున్న సవరణను కూడా తోసిపుచ్చారు, కానీ ఈ ఉత్తర్వులను ఇప్పటివరకు ఏ ప్రొసీడింగ్స్ లోనూ అమలు చేయలేదు.

అదనపు సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ డ్యూటీని పరిమితం చేస్తూ సేల్స్ టాక్స్ ఆఫీసర్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు తప్పు అని అప్పీల్లో పిటిషనర్ సంస్థ వాదించింది. అప్పీలుదారు సంస్థ క్లెయిమ్ చేస్తున్న మినహాయింపుల చరిత్రను ఈ దశలో కనుగొనడం సాధ్యపడుతుంది. అందువలన కొన్ని

వస్తువుల అంతర్రాష్ట్ర అమ్మకాలకు సంబంధించి ఎదురైన ఇబ్బందుల కారణంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సమ్మతితో వాటిపై విధించే అమ్మకపు పన్నుపై పెంచిన కేంద్ర ఎక్సైజ్ సుంకాన్ని విధించింది, ఆ వస్తువులపై పెంచిన కేంద్ర ఎక్సైజ్ సుంకాన్ని విధించడం ద్వారా వసూలు చేసిన మొత్తాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం సంబంధిత రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు పంపిణీ చేయవలసి ఉంది మరియు వారు (రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు) ఆ వస్తువులను అమ్మకాల నుండి మినహాయించడానికి అంగీకరించారు. పన్ను. ఈ ఏర్పాటు ఫలితంగా.. ఎక్సైజ్ అదనపు సుంకాల (గూడ్స్ ఆఫ్ స్పెషల్ ఇంపార్టెన్స్) చట్టం (చట్టం 58 ఆఫ్ 1957) పార్లమెంటు ఆమోదించింది.

995

ఈ తీర్పులో దీనిని 'సెంట్రల్ యాక్ట్ 58 ఆఫ్ 1957' అని పిలుస్తారు. ఈ చట్టం ద్వారా అదనపు సెంట్రల్ ఎక్సైజ్. పొగాకుపై సుంకం విధించబడింది, కానీ బీరిస్ పై అటువంటి సుంకాలు విధించబడలేదు. సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ అండ్ సాల్ట్ యాక్ట్ (యాక్ట్ 1 ఆఫ్ 1944) కింద కూడా ఇకపై 'సెంట్రల్ యాక్ట్ 1 ఆఫ్ 1 ఆఫ్ 1944' అని పిలువబడే, యంత్రంతో తయారు చేసిన బైరిస్ పై ఎక్సైజ్ సుంకం విధించినప్పటికీ, వస్తువుపై కాకుండా యంత్రంతో తయారు చేసిన బైరిస్ పై ఎక్సైజ్ సుంకం విధించబడలేదు. ఆ సుంకాన్ని విధించడం అంటే హ్యాండ్ మేడ్ బైరిస్ పరిశ్రమను రక్షించడం. వస్తువుల అమ్మకపు పన్ను నుండి మినహాయింపు కొరకు పైన పేర్కొన్న ఏర్పాటుకు అనుగుణంగా యు.పి. ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ జారీ చేసింది. 1957 డిసెంబర్ 14 నాటి ఎస్టీ-4485/ఎక్స్ చట్టంలోని సెక్షన్ 4(1)(బి) ప్రకారం ఈ తీర్పులో మరో చోట ఉదహరించబడుతుంది. ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 3(1) ప్రకారం అమ్మకపు పన్నుకు బాధ్యత ఏర్పడుతుంది-.-

> సెక్షన్ 3(1) "ఈ చట్టంలోని నిబంధనలకు లోబడి, ప్రతి డీలర్, 'ప్రతి మదింపు సంవత్సరానికి, ఆ సంవత్సరం తన టర్నోవర్ పై (రూపాయికి రెండు నయా పైసలు) చొప్పున పన్ను చెల్లించాలి, ఇది నిర్దేశించిన విధంగా నిర్ణయించబడుతుంది".

మరియు అమ్మకపు పన్నుకు మినహాయింపును A.4(1)(a) మరియు (b) లో పొందుపరిచారు .

సెక్షన్ 4(1) "యు.పి. సేల్స్ ఆఫ్ మోటార్ స్పిరిట్ (టాక్సేషన్) చట్టం, 1939 లో నిర్వచించిన విధంగా నీరు, పాలు, ఉప్పు, వార్తాపత్రికలు మరియు మోటారు స్పిరిట్ అమ్మకాలపై ఎటువంటి పన్ను చెల్లించబడదు మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అధికారిక గెజిట్ మినహాయింపులో నోటిఫై చేయగల ఏదైనా ఇతర వస్తువులపై:

(బి) ఆలిండియా స్పిన్నర్స్ అసోసియేషన్ లేదా గాంధీ ఆశ్రమం మీరట్, మరియు వారి శాఖలు లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వంటి ఇతర వ్యక్తులు లేదా తరగతి వ్యక్తుల ద్వారా ఏదైనా వస్తువులను విక్రయించడం, అటువంటి షరతులపై మరియు అటువంటి రుసుము చెల్లించడంపై కాలానుగుణంగా మినహాయింపు ఇవ్వవచ్చు(అధికారిక గెజిట్ లో నోటిఫికేషన్ ద్వారా పేర్కొన్న విధంగా సంవత్సరానికి ఎనిమిది వేల రూపాయలు).

996

1957 డిసెంబరు 14న ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 4(1)(బి) కింద కింది నోటిఫికేషన్ జారీ చేసింది.

"లేదు. ఎస్టీ-4485/ఎక్స్ తేది లక్నో డిసెంబర్ 14, 1957 (ఉత్తర ప్రదేశ్ లో ప్రచురితమైంది. గెజిట్ ఎక్స్ ట్రార్డినరీ, తేది డిసెంబర్ 14, 1957).

నోటిఫికేషన్ల పాక్షిక సవరణలో నెం. ఎస్టీ-905/ఎక్స్ తేది మార్చి 31, 1956 మరియు ST418' /X 902(9)-52 తేదీ జనవరి 31, 1957 నాటిది మరియు చూడండి యొక్క క్లాజ్ (బి) సబ్ సెక్షన్ (1) ద్వారా ప్రసాదించిన అధికారాలను ఉపయోగించడం. యు.పి. అమ్మకపు పన్ను చట్టం, 1948 యొక్క 4 (యు.పి. యాక్ట్ నెం. 1948) ఇప్పటి వరకు సవరించబడిన విధంగా, ఈ క్రింది తరగతుల వస్తువులకు సంబంధించి డీలర్లు పైన పేర్కొన్న చట్టం కింద ఎటువంటి పన్ను చెల్లించరాదని, డిసెంబర్ 13న వ్యాపారం ముగిసే వరకు అదనపు సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ సుంకం అమలులో ఉంటుందని ఉత్తర ప్రదేశ్ గవర్నర్ ఆదేశిస్తూ సంతోషించారు. 1957లో ఇలాంటి సరుకులపై చెల్లింపులు జరిగాయని, ఆ సుంకాలు చెల్లించినట్లు డీలర్లు ధ్రువీకరణ పత్రం సమర్పించాలని కోరారు.

(1)...............................

(2)...............................

(3) సిగార్లు, సిగరెట్లు, బైరిస్ మరియు పొగాకు, అంటే పొగాకు యొక్క ఏదైనా రూపం, నయం చేయబడినా లేదా నయం చేయబడకపోయినా మరియు ఉత్పత్తి చేయబడిందో లేదో మరియు పొగాకు మొక్క యొక్క ఆకు, కాండాలు మరియు కాండంలను కలిగి ఉంటుంది, కానీ ఇది భూమికి జతచేయబడినప్పుడు అటోబాకో మొక్క యొక్క ఏ భాగాన్ని కలిగి ఉండదు ".

997

పిటిషనర్ హక్కు అయిన రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 19(1)(జి)ని ఉల్లంఘించేలా ఈ నోటిఫికేషన్ ను తప్పుగా అర్థం చేసుకుని, దుర్వినియోగం చేశారని పేర్కొన్నారు.

1957 కేంద్ర చట్టం 58 ప్రకారం ఎక్సైజ్ సెంట్రల్ డ్యూటీ చెల్లించారని వాదించారు. 1944 నాటి కేంద్ర చట్టం 1లో నిర్వచించిన పొగాకుపై..1944 నాటి కేంద్ర చట్టం 1వ షెడ్యూలులోని 4వ అంశంలో పొగాకు ఈ క్రింది విధంగా నిర్వచించబడింది:-

"పొగాకు" అంటే నయం చేయబడిన లేదా నయం చేయని మరియు తయారు చేయబడిన లేదా తయారు చేయబడని ఏదైనా రకమైన పొగాకు, మరియు టోబాకూ మొక్క యొక్క ఆకు, కాండాలు మరియు కాండంలను కలిగి ఉంటుంది, కానీ బకాయిలు ఇంకా భూమికి జతచేయబడినప్పుడు పొగాకు మొక్క యొక్క ఏ భాగాన్ని కలిగి ఉండవు".

ఇది చట్టంలోని సెక్షన్ 4(1)(బి) ప్రకారం రూపొందించబడిందని, అందువల్ల మినహాయింపు షరతులతో కూడినదని, సరిగ్గా చదవండి, అదనపు సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ సుంకం విధించబడి చెల్లించిన వస్తువులకు మాత్రమే ఇది వర్తిస్తుందని నోటిఫికేషన్ స్పష్టంగా పేర్కొంది. లేదు, చేతితో తయారు చేసిన బిర్యానీపై అటువంటి సుంకం విధించబడింది మరియు అది చెల్లించబడలేదు. అందువల్ల

మినహాయింపుల షరతు నెరవేరిందని చెప్పలేమని, పిటిషనర్ల అమ్మకాలు నోటిఫికేషన్లో పొందుపరిచిన మినహాయింపు పరిధిలోకి రావని పేర్కొంది. అందువల్ల సేల్స్ టాక్స్ ఆఫీసర్ నోటిఫికేషన్ ను సరిగ్గా అర్థం చేసుకున్నారని, ఆయన సంకల్పం ఏ విధంగానూ తప్పు అని చూపలేదని మా అభిప్రాయం. ఈ ప్రాతిపదికన కూడా పిటిషన్ విఫలం కావాలి.

అందువల్ల అలహాబాద్ హైకోర్టు తీర్పుపై అప్పీలును కొట్టివేస్తున్నా పార్టీలు తమ సొంత ఖర్చులను భరిస్తాయి.

సుబ్బారావు, జె.- అప్పీలు, రిట్ పిటిషన్ లు సంబంధిత వ్రాత పిటిషన్ లో మన నిర్ణయానికి లోబడి ఉంటాయనేది సాధారణ విషయమే.

998

రిట్ పిటిషన్ నెంబరు 79 ఆఫ్ 1959. అందులో పేర్కొన్న కారణాల వల్ల రిట్ పిటిషన్, అప్పీలుకు అనుమతి ఉంటుంది.

కోర్టు ద్వారా:- మెజారిటీ తీర్పు ప్రకారం, 1961 సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 99 మరియు రిట్ పిటిషన్ నెంబరు 195 లేదా 1959 రద్దు చేయబడ్డాయి, కాని పార్టీలు తమ స్వంత ఖర్చులను భరించాల్సి ఉంటుంది.